

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 06 0 U 016830 24 Uvp 2
Sarajevo, 17.10.2024. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija Bajrović Aide, kao predsjednika vijeća, Babić Stanković Aleksandre i Vuković Josipa, kao članova vijeća, te Hodžić Merhunise kao zapisničara, u upravnom sporu tužiteljice B.M. iz B., R.A., zastupane po punomoćniku Božić Bruni, odvjetniku iz Travnika, protiv akta broj: FZ3/8/1-31-1-126-2/22, MB/OB:1136728368 od 06.05.2022. godine, tuženog Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje Mostar, u upravnoj stvari ostvarivanja prava na isplatu starosne penzije, odlučujući o zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke podnesenom od strane tužiteljice protiv presude Kantonalnog suda u Novom Travniku, broj: 06 0 U 016830 23 U 2 od 02.07.2024. godine, na nejavnoj sjednici održanoj dana 17.10.2024. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke se uvažava, presuda Kantonalnog suda u Novom Travniku, broj: 06 0 U 016830 23 U 2 od 02.07.2024. godine se preinačava i rješava:

Tužba se uvažava, pa se rješenje tuženog Federalnog zavoda za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje Mostar, broj: FZ3/8/1-31-1-126-2/22, MB/OB:... od 06.05.2022. godine i prvostepeno rješenje direktora Kantonalne administrativne službe tuženog u Travniku matični broj: ... od 06.08.2021. godine poništavaju i predmet se vraća prvostepenom organu na ponovno rješavanje.

O b r a z l o Ź e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Novom Travniku, broj: 06 0 U 016830 23 U 2 od 02.07.2024. godine, odbijena je tužiteljčina tužba podnesena protiv osporenog rješenja tuženog, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je odbijena njena žalba izjavljena protiv rješenja direktora Kantonalne administrativne službe tuženog u Travniku, matični broj: ... od 06.08.2021. godine. Tim prvostepenim rješenjem tužiteljici je ponovno uspostavljena isplata srazmjerne starosne penzije počev od 01.01.2020. godine u iznosu od =199,7446 KM mjesečno.

Protiv navedene presude Kantonalnog suda u Novom Travniku tužiteljica je, po punomoćniku, podnijela zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke zbog povrede federalnog zakona i povrede pravila federalnog zakona o postupku. U

zahtjevu je navela da su rješenje prvostepenog organa i osporeno rješenje doneseni uz povrede odredbi člana 7., 133., 134. 158. i 200. Zakona o upravnom postupku, kao i da su pogrešno primijenjene odredbe Zakona o penzijskom/mirovinskom i invalidskom osiguranju, jer tužiteljici nikad nije uspostavljena isplata penzije; da je ona u više navrata urgirala pismeno i usmeno radi isplate penzije; da je navodni problem uvijek bio u podacima koji se odnose na banku i njen račun; da je uvijek dostavljala sve traženo, više puta i putem austrijskog nosioca osiguranja, te da su propusti administracije bili na njenu štetu, što nisu cijenili ni penzioni organi, niti Kantonalni sud, te da u tom dijelu, za koji nije izvršena isplata zbog propusta koji se ne mogu staviti njoj na teret, nije mogla biti cijanjena zastara po članu 113. Zakona o penzijskom/mirovinskom i invalidskom osiguranju. Zbog svega navedenog predložila je da se zahtjev za vanredno preispitivanje uvaži i pobijana presuda preinači na način da se tužba uvaži, poništi osporeno rješenje i predmet vrati na ponovni postupak.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi je predložio da se isti odbije kao neosnovan.

Ovaj Sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. tog Zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga :

Iz obrazloženja pobijane presude i stanja spisa predmeta proizilazi da je prvostepeni sud poprimio utvrđenim da je rješenjem prvostepenog organa matični broj: ... od 22.01.2019. godine tužiteljici priznato pravo na srazmjernu starosnu penziju u mjesečnom iznosu od =192,99 KM počev od 01.10.2018. godine sa pravom isplate od navedenog datuma; da tužiteljici po navedenom rješenju penzije nisu isplaćene, na što je tužiteljica ukazala tuženom žalbom 07.04.2021. godine iz čega slijedi da je u 2018. godini dobila pozitivno rješenje o starosnoj penziji sa početkom isplate 01.10.2018. godine, te da do dana 07.04.2021. godine nije zaprimila niti jednu penziju, odnosno uplatu koja bi trebala biti u iznosu od =192,99 KM, a sve iz razloga što je isplata vršena na pogrešan bankovni račun, zbog čega su tužiteljčine penzije vraćene na račun zavoda; da je prvostepeni organ dana 06.08.2021. godine donio rješenje broj: MB/0B: ... kojim se tužiteljici ponovno uspostavlja isplata srazmjerne starosne penzije počev od 01.01.2020. godine u iznosu od =199,7446 KM uz obrazloženje da je postupak za uspostavu isplate srazmjerne starosne penzije pokrenut po dostavljenoj potvrdi o životu tužiteljice dana 03.03.2020. godine i dana 02.03.2021. godine; da je osporenim rješenjem tuženog tužiteljčina žalba izjavljena protiv ovog rješenja odbijena na osnovu odredbe člana 112. i 113. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, u vezi sa odredbom člana 115. istog Zakona, što je Kantonalni sud u Novom Travniku cijenio pravilnim zbog čega je pobijanom presudom odbio tužiteljčinu tužbu, pri čemu je u obrazloženju ove presude navedeno i “da iz stanja spisa ne proizilazi da je tužiteljica tuženom uputila pismeni zahtjev za povrat pogrešno uplaćenih penzija po rješenju tuženog broj: od 22.01.2019. godine”.

Međutim, zauzeto stanovište nadležnih penzionih organa i prvostepenog suda ne može se prihvatiti kao pravilno.

Naime, odredbom člana 112. Zakona o penzijskom/mirovinskom i invalidskom osiguranju (“Službene novine Federacije BiH”, broj: 13/18, 90/21 i 19/22) propisano je

da se penzija isplaćuje od dana ispunjenja uslova propisanih za sticanje penzije, ako je zahtjev podniet u roku od tri mjeseca od dana ispunjenja uslova, a ako je zahtjev podniet po isteku tog roka, od dana podnošenja zahtjeva i za tri mjeseca unazad.

Odredbom člana 113. stav 1. istog Zakona propisano je da se penzija utvrđuje u mjesečnom iznosu i isplaćuje unazad, u tekućem mjesecu za prethodni mjesec, dok je stavom 2. propisano da dospjela novčana primanja proistekla iz ostvarenog prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja zastarijevaju u roku od tri mjeseca od dana dospelosti, a odredbom člana 115. stav 2. propisano je da je korisnik penzije kome se isplata penzije vrši van Federacije Bosne i Hercegovine obavezan da na kraju kalendarske godine, nosiocu osiguranja dostavi potvrdu o životu, te stavom 3. istog člana da se korisniku penzije koji ne postupi na način iz stava 1. i 2. ovog člana ili se ne odazove pozivu nosioca osiguranja za činjenice za koje je vezano korištenje prava, isplata penzije obustavlja

Naprijed citirane odredbe člana 112. i člana 113. Zakona o penzijskom/mirovinskom i invalidskom osiguranju odnose se na pitanje zastare u situaciji kada je isplata penzije uspostavljena i kada je vršena isplata iste, ali se u konkretnom slučaju nije radilo samo o toj situaciji. Naime, u konkretnom slučaju tužiteljčin zahtjev odnosio se i na penzije za period koji je uslijedio nakon donošenja rješenja prvostepenog organa matični broj: ... od 22.01.2019. godine, koje su, prema stanju spisa, vraćene tuženom zavodu od strane banke. U vezi sa činjenicom da penzije za navedeni period tužitelji nisu isplaćene, na šta ona osnovano ukazuje u zahtjevu za vanredno preispitivanje sudske odluke, iz stanja spisa proizilazi da se tužiteljica više puta sama obraćala penzionom organima (u spisu se nalaze fotopije fax prepiske), kao i putem austrijskog nosioca osiguranja (obraćanja ovog nosioca od 21.02.2019.g., 20.11.2021.g., 22.02.2022.g.), pa je u takvoj situaciji postojala obaveza penzionih organa da postupe po ovim njenim traženjima i otklone nedostatke nastale vraćanjem iznosa penzije od strane banke. Tim više što je takva obaveza penzionih organa postojala i u smislu odredbe člana 115. stav 3. kojim se propisuje obaveza nosioca osiguranja da pozove korisnika penzije u vezi sa činjenicama za koje je vezano korištenje prava, a iz stanja spisa ne vidi se da su penzioni organi to učinili u cilju otklanjanja nedostataka, zanemarujuću pri tome da se radilo o sredstvima koja nakon izvršene isplate predstavljaju tužiteljčinu svojinu, zbog čega su ti organi bili u obavezi da nakon povrata sredstava pozovu tužiteljicu.

Kako se u spisu nalaze dokazi da se tužiteljica i sama i putem austrijskog nosioca osiguranja obraćala tražeći informacije zašto se ne vrši isplata penzije, to je proizvoljan stav prvostepenog suda da "ne proizilazi da je tužiteljica tuženom uputila pismeni zahtjev za povrat pogrešno uplaćenih penzija po rješenju tuženog broj: ... od 22.01.2019. godine", pa se pobijana presuda stoga ne može prihvatiti kao pravilna i zakonita.

Iz navedenih razloga ovaj Sud je, na osnovu člana 46. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima, tužiteljčin zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke uvažio, pobijanu presudu preinačio tako što je tužbu uvažio, osporeno prvostepeno rješenje poništio, te predmet vratio prvostepenom organu na ponovni postupak, u kome će prvostepeni organ nesporno utvrditi u kojim se periodima i iz kojih razloga tužiteljica zahtjevima obraćala tuženom, te odlučiti o njenom zahtjevu za isplatu

neisplaćenih iznosa penzije koji joj pripadaju nakon donošenja rješenja od 22.01.2019. godine.

Zapisničar
Hodžić Merhunisa, s.r.

Predsjednik vijeća
Bajrović Aida, s.r.